

סוגרים שבוע

מספרים ש...

ההבדל הקטן ביני לבינו

בכפר אחד קטן גרו זה לצד זה אופה וחלבן. בכל בוקר האופה היה מוכר לחלבן לחם, ובערב היה מוכר החלבן לאופה חמאה. באחד הימים שם לב האופה שהחלבן לא נותן לו קילו של חמאה, אלא מרמה אותו ונותן לו פחות. יום אחרי יום שקל האופה את הכמויות וראה שהוא תמיד מפחית מהקילו. התעצבן האופה והלך עם החלבן להישפט אצל דיין הכפר. הדיין הקשיב לאופה שטען שחברו מרמה אותו ונותן לו כמות פחותה מדי של חמאה.

הדיין ביקש מהחלבן להביא את מכשיר המדידה שלו. הביא החלבן את מאזניי המשקל. האופה חס המזג הניח את החמאה שמכר לו החלבן יום לפני, והדיין הניח משקולת של קילו אחד. היה נראה בבירור שהכף של המשקולת כבדה יותר. "רואה?!", רתח האופה, "זה שוקל פחות מקילו, והוא מוכר לי את זה במחיר של קילו!".

הדיין התבונן במאזניים וביקש מהחלבן: "הראה לי בבקשה את המשקולת שאתה משתמש בה". "אינני משתמש במשקולת" ענה החלבן. "אז מה אתה מניח על הכף השנייה?!", שאל הדיין. הסתכל החלבן על חברו "את קילו הלחם שמוכר חברי בבוקר"...

נקודה למחשבה: חז"ל אמרו "אין אדם רואה חובה לעצמו". האדם משוחד כשמדובר בו עצמו, והוא עלול להחמיץ דברים משמעותיים הנוגעים אליו. האם נתקלתם פעם בתופעה הזו? האם יש דרך להתגבר עליה?

מתוך הפרשה

תקציר הפרשה: יעקב מצווה ליוסף לקבור אותו בארץ, ומברך את נכדיו – מנשה ואפרים * ברכת יעקב לבניו – שבטי ישראל * מיתת יעקב וקבורתו * חשש האחים שיוסף יתנקם בהם עכשיו מתבדה * מיתת יוסף

הבחירה המפתיעה של יוסף

אחרי שיעקב נפטר באים בניו אל יוסף אחיהם ומתחננים: "אָבִיךָ צָנָה לִפְנֵי מוֹתוֹ כִּי תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אָנָּה שָׂא נָא פְּשָׁע אֲחִיךָ וְחַטָּאתָם כִּי רָעָה גְּמֹלוֹךְ וְעַתָּה שָׂא נָא לְפָשַׁע עַבְדֶּיךָ-לְהִי אָבִיךָ".

האם יעקב באמת ציווה לומר ליוסף את הדברים האלו? התורה לא מספרת על כך דבר. יש מן המפרשים המסבירים שיעקב באמת לא ידע עד יום מותו שיוסף נחטף ונמכר על ידי אחיו. כשהתברר לו שיוסף חי ולא נטרף על ידי חיה רעה יעקב חשב לעצמו שכנראה בנו נתפס על ידי סוחרים עבדים שהובילו אותו למצרים. יוסף מצידו מעולם לא סיפר לאביו את האמת על סיבת היעלמותו.

מדוע אם כך אמרו האחים ליוסף דבר שלא היה ולא נברא? מסתבר שהם פשוט חששו לחייהם. הם היו בטוחים שהסיבה היחידה שיוסף לא פגע בהם וחסל איתם חשבונות עד כה, היא רק כדי לא לצער את אביו הזקן. אך עכשיו כשיעקב נפטר, הגיע רגע הנקמה, והיא תהיה כואבת ואכזרית...

אך מתברר שטעות היתה בידם. יוסף לא העלה בדעתו אפילו לרגע לפגוע בהם. הוא מגיב על בקשתם בפליאה "התחת אלוקים אני?! אתם חשבתם עלי רעה ואלוקים חשבה לטובה". הוא מצליח להתעלות מעל רצון הנקמה הטבעי ואף לגלות כלפיהם דאגה ומסירות - "אל תיראו. אנוכי אכלכל אתכם ואת טפכם".

יוסף מלמד את אחיו ואותנו שהאדם אינו מכונה. לוחצים אצלה על כפתור ואוטומטית תצא תגובה ידועה מראש. אלוקים ברא את האדם בצלמו והעניק לו בחירה חופשית. יכולת מדהימה להחליט כיצד ייראו חייו ולבחור בכל רגע כיצד לנהוג ואיך להגיב. גם אם פגעו בי והזיקו לי אין זה מחייב שאתמסר לנקמה ורדיפה נגדית. גם אם יש בעולם פיתויים וניסיונות, אין זה מחייב שאכנע להם ואוותר על אמונתי.

מאז ועד היום כל אחד וכל אחת צריך לעשות את הבחירה שלו. איך אני רוצה לחיות? האם להיות מופעל ומנוהל על ידי דחפים ויצרים, או לבחור ולחיות כאדם שנברא בצלם אלוקים.

נקודה למחשבה: נסו להיזכר ברגע בחיים בו עמדתם בניסיון גדול והתלבטתם כיצד לנהוג. מה דחף אתכם לנהוג כך או אחרת, ומה גרם לכם לעשות בסופו של דבר את הבחירה שלכם? מה יכול לעזור לאדם להתגבר על הרצון הטבעי לנקמה, חמדנות, קנאה או תאוה כלשהי?

פיתחים שולחן שאלות לדיון משפחתי

אריכות ימים - "וַיֹּזֵי יַעֲקֹב בְּאַרְץ מִצְרַיִם שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְהִי יָמָיו יַעֲקֹב שְׁנַיִם וָאַיִם..." (מז, כח) - איך אתם מרגישים ביום בו מציינים שחלפה לה עוד שנה ויש לכם יום הולדת? אם הייתם יכולים לעצור את הזמן – באיזה גיל הייתם בוחרים לעשות זאת? אם הייתה לכם האפשרות להיולד מחדש – מה הייתם עושים אחרת? אם חס וחלילה הייתם מגלים שנותרה לכם עוד שנה אחת בלבד לחיות – מה הייתם עושים איתה, האם הייתם משנים משהו מהאופן בו אתם חיים עכשיו?

ברכה של צדיק - "וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כְּבָרְכָתוֹ בְּרַךְ אֹתָם" (מט, כח) - איך 'עובדת' ברכה של צדיק? האם זו תפילה שאולי תיענה/גזירה מוחלטת שבוודאי תתרחש/צפיית העתיד? התופעה של נהירה אל אנשים הנחשבים כמקובלים וצדיקים לקבלת ברכות, קמיעות וסגולות נפוצה כיום מאוד. מהם הצדדים הטובים והרעים שלה?